

Osnovi grafičke proizvodnje

Uvodno predavanje

Prof.mr Miodrag
Todorović

Plan nastave

	Datum	Nastavna jedinica
1	19.10.2009.	Uvodno predavanje
2	26.10.2009.	Priprema za štampu
3	02.11.2009.	Tehnologija štampe
4	09.11.2009.	Grafičke mašine
5	16.11.2009.	Grafički materijali
6	23.11.2009.	Visoka štampa, flekso štampa
7	30.11.2009.	Sito štampa
8	07.12.2009.	Ravna štampa
9	14.12.2009.	Duboka štampa
10	21.12.2009.	Digitalna štampa
11	28.12.2009.	Digitalna štampa. Grafička dorada
12	04.01.2009.	Grafička dorada

Komunikacije

- Komunikacija predstavlja čin prenošenja informacije od pojave do pojave, osobe do osobe i od mesta do mesta
- Prenos informacija
  - u prostoru (u što kraćem vremenu)
  - u vremenu (trajni zapisi)
- Metode za prenos informacija
  - Govor – koristi se živa reč
  - Pisane forme – koriste se znakovi i simboli
  - Vizuelnim i zvučnim efektima
- Poruke koje se šalju putem komunikacija mogu imati različite namene da: informišu, podstaknu, nagovore, utiču, obrazuju, zabave i sl.
- Kreiranje i slanje poruke zavisi od
  - Situacije
  - Prirode (sadržaja) poruke
  - Broja ljudi kojima je namenjena

Istorija štamparstva i grafike

- Komuniciranje staro koliko i ljudska vrsta
- Stvaranje uslova za nastanak mogućnosti zapisivanja je početak grafičke komunikacije
- Nastanak alfabeta
- Materijal za zapisivanje, nastanak papirusa
- Ručno pisanje i potreba za stvaranje većeg broja kopija, urezivanje prvih štamparskih formi u drvetu
- Johan Gutenberg i otkriće malog pokretnog slova
- Zaklopne i rotacione štamparske mašine

Istorija štamparstva i grafike

- Važniji događaji koji su obeležili razvoj štamparstva:
  - 1610.- prve štampane novine
  - 1787.- metalna presa za štampanje 150 ot/h
  - 1796. - pronalazak ravnog štampanja-litografija
  - 1805. - prva mašina za livenje olovnih slova
  - 1812.- prva štamparska mašina sa mehanizovanim kretanjem
  - 1839.- pronalazak fotografije
  - 1843.- početak proizvodnje papira iz drveta
  - 1862.- prva rotaciona mašina
  - 1875.- prva novinska rotaciona mašina za velike tiraže
  - 1881.- počinje upotreba rastera – reprodukcija višetonskih originala
  - 1884.- prva mašina za slaganje slova

Istorija štamparstva i grafike

- Razdoblje automatizacije 1900.-1950.
- Razdoblje elektronike i računarske tehnike od 1950. do danas
- Najznačajnije tehničko tehnološke inovacije u neprekidnom procesu unapređenja i modernizacije štamparstva, a sve u funkciji bolje, brže i jeftinije:
  - Fotoslog potiskuje olovni slog
  - Intenzivnija upotreba računara u grafičkoj proizvodnji (unos podataka, prelom i sl.)
  - Upotreba katodne cevi za osvetljavanje
  - Upotreba lasera (helijum –neon) za osvetljavanje
  - Elektronska obarada slike pomoću skenera
  - Direktna izrada štamparske forme na osnovu digitalne pripreme CtP
  - Upravljanje štamparskim mašinama pomoću računara
  - Upravljanje kompletnim procesom proizvodnje grafičkih proizvoda pomoću računara – digitalni radni procesi

Vrste štampanih medija

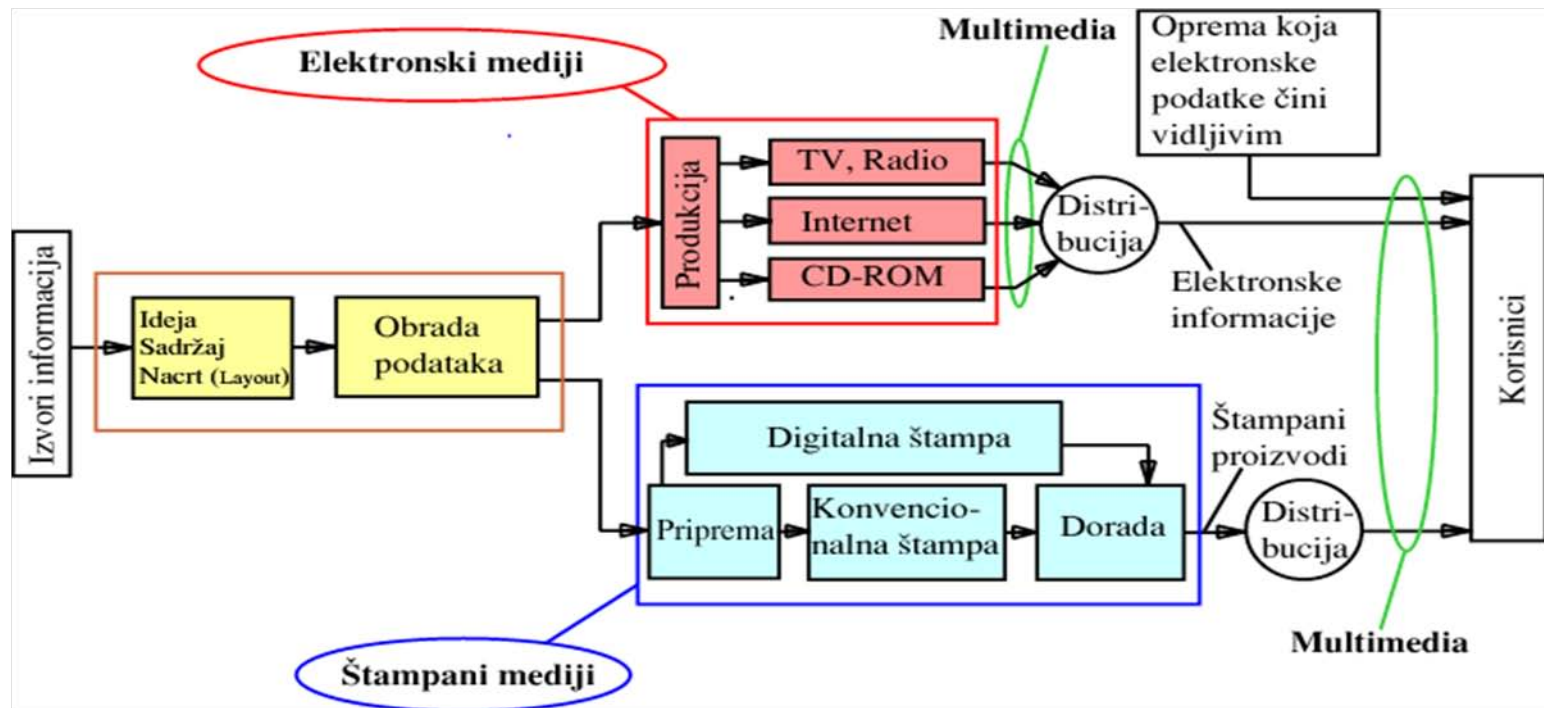
- Sa stanovišta učestanosti izdavanja
  - Komercijalni proizvodi (katalozi, brošure, plakati, lifleti, vizit karte, ...)
  - Periodični proizvodi (novine, časopisi,...)
- Knjige
- Časopisi
- Novine
- Brošure
- Ostali štampani mediji - ambalaža

Vrste grafičkih proizvoda

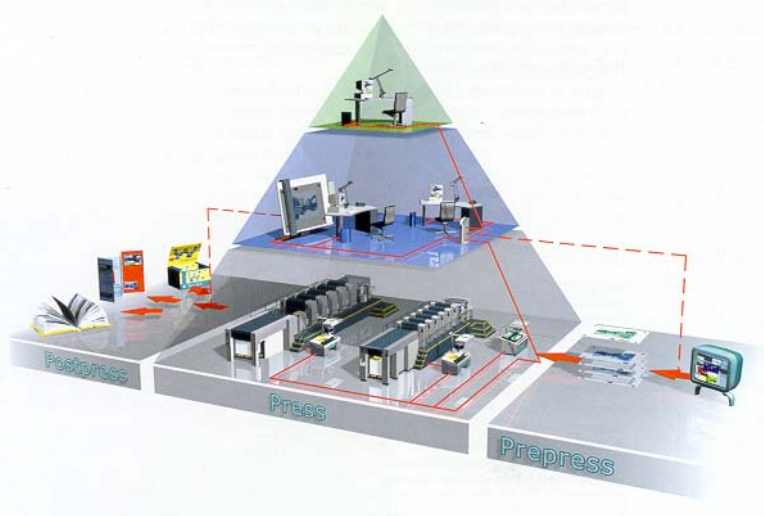
	Jednodelni proizvodi	Sakupljeni proizvodi	Povezani proizvodi	Ostali proizvodi
Izdavači proizvodi	<ul style="list-style-type: none"> •Umetničke reprodukcije 	<ul style="list-style-type: none"> •Notne liste •Povezane kompilacije 	<ul style="list-style-type: none"> •Knjige, tvrd povez •Knjige, broširan povez •Kalendari 	<ul style="list-style-type: none"> •Umetnička štampa •Geografske karte •Mape ulica
Proizvodi za porodičnu upotrebu	<ul style="list-style-type: none"> •Razglednice •Modeli, krojevi, uzorci •Koverte 	<ul style="list-style-type: none"> •Igrice, karte •Setovi recepata •Podmetači 	<ul style="list-style-type: none"> •Slikovnice •Radne sveske •Blokovi za pisanje 	<ul style="list-style-type: none"> •Nalepnice •Šaljive figure
Kancelarijski materijali	<ul style="list-style-type: none"> •Memorandumi •Obaveštenja •Sigurnosni papiri 	<ul style="list-style-type: none"> •Blokovska roba •Službeni listovi •Uputstva 	<ul style="list-style-type: none"> •Knjige formulara •Kalendari, rokovnici •Imenicii 	<ul style="list-style-type: none"> •Fascikle •Registratori
Reklamni proizvodi	<ul style="list-style-type: none"> •Lifleti •Posterii •Plakati 	<ul style="list-style-type: none"> •Mailings •Brošure 	<ul style="list-style-type: none"> •Katalozi •Uputstva za rukovanje •Rasporedi 	<ul style="list-style-type: none"> •Bilbordi
Periodična izdanja		<ul style="list-style-type: none"> •Dnevne novine •Reklamni žurnali 	<ul style="list-style-type: none"> •Časopisi •Reklamni časopisi 	
Ambalažni proizvodi	<ul style="list-style-type: none"> •Nalepnice, etikete •Ukrasni papiri •Omoti 			<ul style="list-style-type: none"> •Kutije •Posude •Kese

Ostale vrste medija

Cilj i principi savremene grafičke proizvodnje

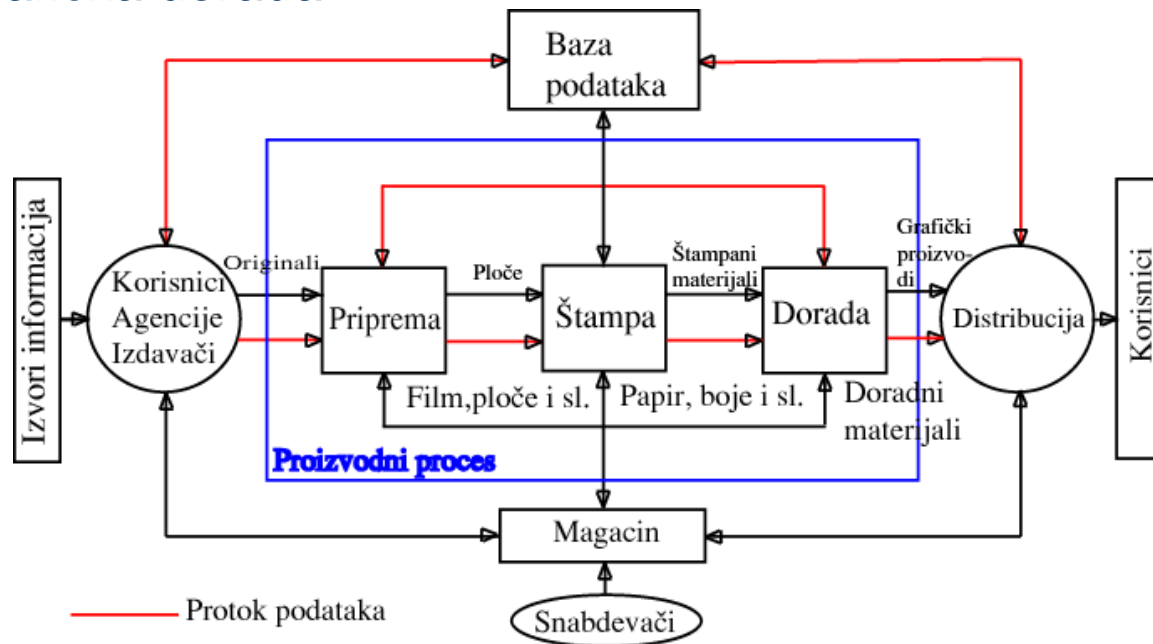
- Digitalizacija – osnovna karakteristika savremene grafičke proizvodnje
- Kvalitetnije, brže, jeftinije
- Izuzetno buran razvoj uslovljava potrebu za stalnim usavršavanjem grafičkih radnika

Cilj i principi savremene grafičke proizvodnje

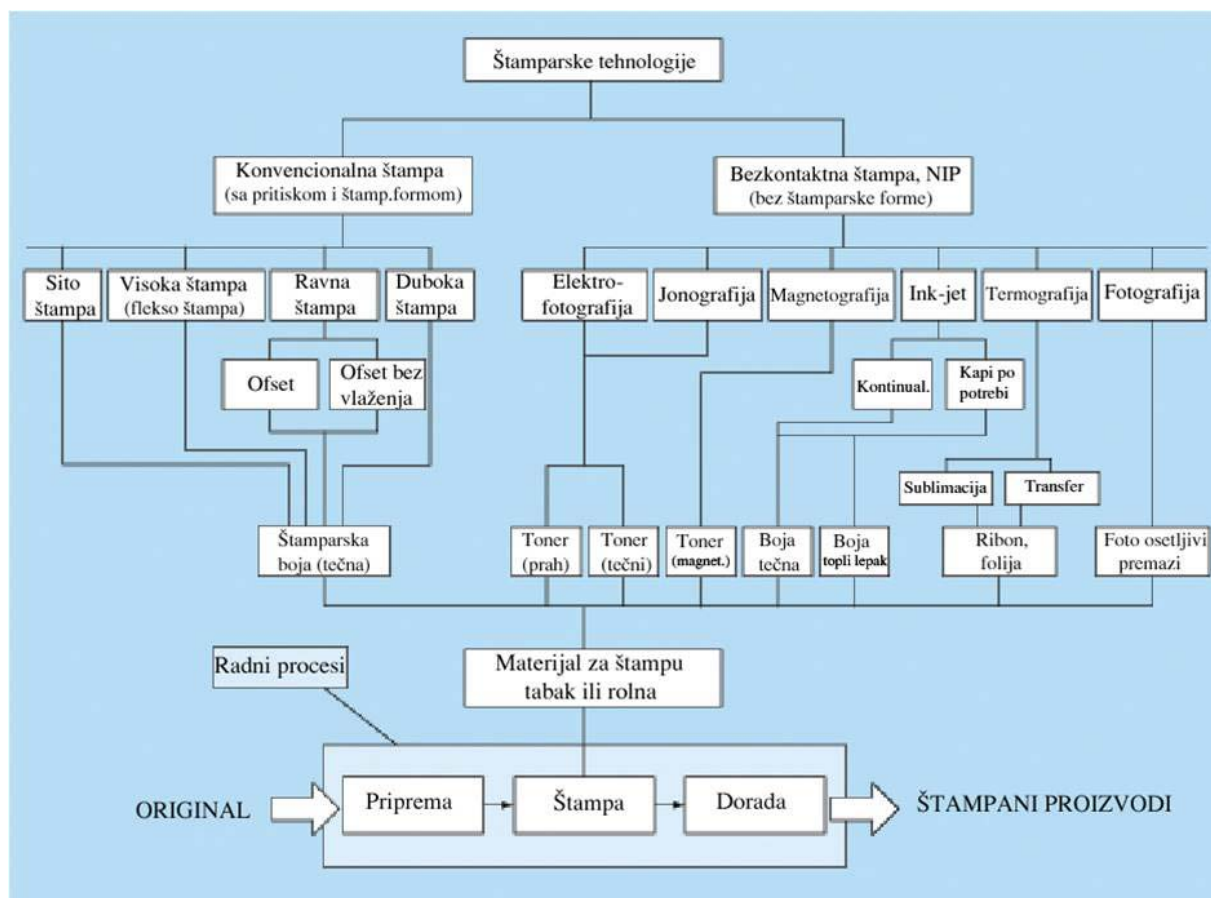
- Vernost reprodukcije
- Standardizacija proizvodnje
- Atraktivnost i upotrebna vrednost proizvoda
- Cena grafičkog proizvoda
- Krtaki rokovi izrade
- Stabilnost tiraža
- Visok stepen automatizacije
- Digitalni radni procesi

Osnovne faze grafičke proizvodnje

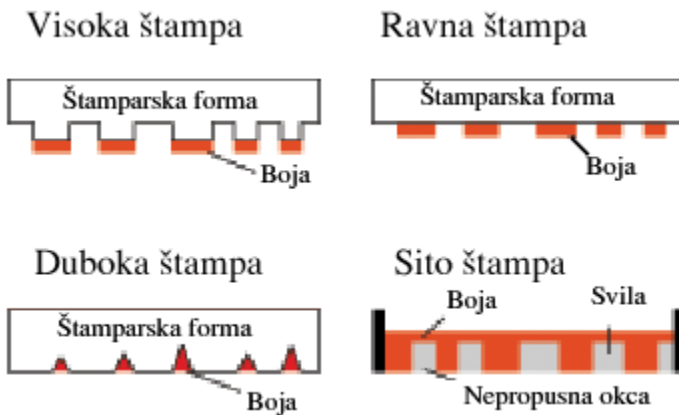
- Priprema za štampu sa grafičkim dizajnom
- Štampa
- Grafička dorada

Osnovne štamparske tehnologije

Osnovne štamparske tehnike konvencionalne štampe

- Visoka štampa, flekso štampa
- Duboka štampa
- Propusna (sito) štampa
- Ravna štampa